

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Ändrade föreskrifter för nationalparken Gotska Sandön

Ärendenummer NV-04872-13

Naturvårdsverket har skickat ut ett förslag på ändrade föreskrifter för nationalparken Gotska Sandön. Naturvårdsverkets huvudsakliga motiv för detta förslag är att öka kommersialiseringen av nationalparken. Naturvårdsverket skriver: *Naturvårdsverket har fått i uppdrag att se över föreskrifterna för nationalparkerna, i samråd med berörda länsstyrelser. Uppdraget gavs i Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2012, och lyder: Naturvårdsverket ska se över föreskrifterna för landets nationalparker, bl.a. i syfte att möjliggöra kommersiell verksamhet. Arbetet ska ske i samråd med berörda länsstyrelser.*

Naturskyddsföreningen Gotland motsätter sig delar av förslaget och anser att en kommersialisering av nationalparken strider mot syftet och undergräver området Natura 2000-värden. Föreningen menar att ärendet bör underställas EU-kommissionen för prövning om en kommersialisering är förenlig med EU-förordningen.

Allvarligast är att man helt lämnar över till myndigheterna att besluta om ny byggnation för friluftsliv. Denna punkt måste tas bort.

Det anges att huvudsyftet med förslaget till ändrade föreskrifter är att öka tillgängligheten för besökare där så är lämpligt. Förvaltningen ska inte bara skydda natur- och kulturvärden, utan även rekreation och tillgänglighet ska ges stor vikt.

För närvarande besöker cirka 5 000 personer ön varje år, och antalet gästnätter beräknas till 11 000. **I förslaget saknar vi en analys över hur många besökare ön tål, och alltså vad som är maximerat mål med de nya föreskrifterna.** Det räcker inte med att bara ange en årssiffra, utan det måste också göras en bedömning hur många samtida besökare som maximalt kan tillåtas. I denna bedömning ska inte bara hänsyn tas till negativa störningar på naturmiljön och att besökarna stör varandra, utan också hur färskvattenförsörjning, toalettlösningar och avloppsrening är dimensionerat.

En betydande del av upplevelsen för besökarna är beroende av frånvaro av samhällets ljud och att en känsla av ödslighet kan upprätthållas. Helikopter- och flygplansljud är ett mycket störande buller, och måste minimeras. **Punkten där länsstyrelsen ges möjlighet att ge tillstånd för kommersiell helikopter- och sjöflygplanstrafik måste därför tas bort.** Fördelen med sådan trafik väger på intet sätt upp de nackdelar den medför.

Vi menar att föreskrifterna även ska **begränsa tillsynspersonalens möjligheter att använda motorfordon.**

Vad gäller **standarden på boendet** på ön anser vi att man bör slå fast att den ska vara "enkel" och inte eftersträva någon modernisering. Vill man se likartad natur med hög boendestandard kan man åka till närbelägna Fårö. Vidare anser vi att bebyggelsen inte ska spridas på ön utan fortsatt vara **koncentrerad till fyrområdet**.

Föreskriften om **vattenskoter** (6) bör omformuleras så att farkosten bara får användas för att kortaste vägen nå fyrområdet.

Vi menar att föreskrifter inte ska utformas så att de kan tillämpas godtyckligt. Därför bör **tillstånd till eldning, tältning och cykling utformas som föreskrift** och inte delegeras till tillsynsman att besluta.

Att det ska råda **totalt fiskeförbud** inom vattenområdet ut till 4 nautiska mil tycker vi är bra.

Punkten att det ska vara tillåtet att plocka bär och matsvamp för eget bruk behöver förtydligas att gälla för konsumtion på Gotska Sandön, så att man undviker möjligheten att plocka stora mängder, som man sedan tar med sig hem under förevändning att det ska användas för eget bruk.

Föreningen menar att föreskriften under "Generella undantag" om **skyddsjakt** (5) ska tas bort.

Slutligen vill vi trycka på vikten av att även **skötselplanen** för nationalparken gås igenom och ändras där så är nödvändigt. Mycket av det som gör ön attraktiv och som natur- och kulturvärdena är beroende av, handlar om hur området sköts. Mycket på Sandön är ju inte vild natur, utan ett kulturlandskap som formats under tidens gång genom att ha brukats på olika sätt. Ett exempel är att öppna sandområden, som förut hade god förekomst, nu nästan helt lyser med sin frånvaro. Troligen uppstod de öppna sandområden genom betespåverkan från tamboskap. Att återuppta bete inom vissa områden måste därför övervägas i en ny skötselplan.

Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist
ordförande